

financieel misbruik van ouderen

Slotconferentie juni 2026

Oscar Balkenende

- Directeur NRI en Obelisk Boedelbeheer
- Taxateur
- Erfenisafwikkelaar
- Raad van Advies Novex
- Initiator Lokale Allianties
- Brede Alliantie VWS
- Deelnemer VU Stride (onbehoorlijke beïnvloeding)
- Lid Clock project UA

Financieel misbruik ouderen is van alle tijden

Definitie: het misbruik maken van de bezittingen van een oudere, waarbij sprake is van een (afhankelijkheids-)relatie tussen de pleger en de oudere

Sociaal kader ontbreekt

Verwaarloosde woningen, lege koelkast etc.

Vaak geen contant geld, bankpassen in de woning

Enkel nog sporen van schilderijen en andere inboedel

In de brievenbussen aanmaningen van deurwaarders

Geen voorzieningen meer als telefoon, gas en elektra

Geen informatie te vinden over financiën

Cijfers

Ouderen hebben **vaker hulp nodig door afnemende 'zelfstandigheid'**. Dit komt mede door digitalisering en minder persoonlijk contact. Daarbij hebben ze sinds 2015 geen toegang meer tot het verzorgingshuis.

3.601.167 inwoners van 65 jaar of ouder;

2.728.550 mensen van 65 en 872.617 van 80+

(20,2% van de bevolking, in 1990 was dat 12,8%)

Bron: CBS

In 2022 bedroeg de nationale grijze druk 34 procent: tegenover iedere 65-plusser stonden drie mensen in de werkzame. Maar dat zijn statistieken, die mensen zijn niet automatisch beschikbaar voor zorg.

Vermogen- en misbruikcijfers

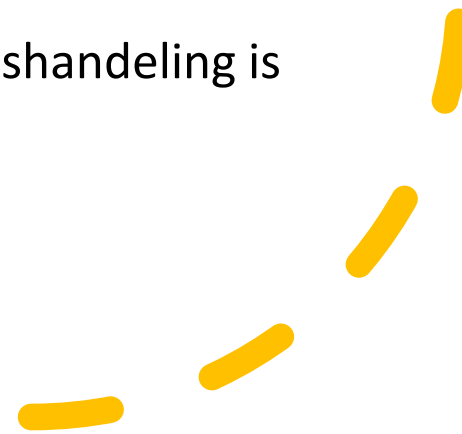
2019 doorsnee vermogen van 65-plusshouders 142.600 euro
2015 was dat 86.500 euro.

Vermogen: financiële bezittingen (banktegoeden en effecten), onroerend goed en ondernemingsvermogen minus schulden (hypotheekschulden en consumptief krediet).

Uiteraard zijn er groepen ouderen die (veel) minder bezitten tot niets, maar die zijn net zo kwetsbaar voor financieel misbruik.

In het Regioplan prevalentie onderzoek naar ouderenmishandeling van juni 2018 staat dat één op de twintig ouderen (170.000) vanaf het 65ste levensjaar te maken krijgt met een vorm van ouderenmishandeling.

De meest gerapporteerde vorm van ouderenmishandeling is financieel misbruik (3% van alle ouderen.)

Voorbeelden

- Onthouden van hulp- en hulpmiddelen
- Misbruik van PGB
- Koop op naam van slachtoffer
- Financieel kort houden
- Verkoop van eigendommen
- Overschrijven registergoed
- Misbruik van bevoegdheden
- Misbruik van pinpas en/of rekeningen
- Wegnemen van geld, sieraden en goederen
- Gedwongen testamentwijziging of wilsbeschikking

Resultaten lezen we in de krant...

- Was vader wilsbekwaam toen hij zijn testament opmaakte? En het hele vermogen naar goede doelen of de buurvrouw ging...
- Was moeder nog wilsbekwaam toen 'en/of rekening' werd geopend met haar nieuwe 'vriend'?
- Kon de buurman zomaar gevolmachtigd worden? En het huis verkopen en geld aan zijn kinderen schenken
- Vrouw vergiftigd door nieuwe liefde om erfenis

Van sociale cohesie naar professionele cohesie

De sociale cohesie **zoals onze (groot-)ouders die kenden bestaat niet meer.**

Door natuurlijk verloop en kleinere nieuwe gezinnen is de **samenhang smaller** geworden.

Voor **de ouderen van nu** is het niet makkelijk om hulp te organiseren, ze **staan veelal alleen.**

☐ Zorgverleners signaleren financieel misbruik, maar dat is niet hun deskundigheid

☐ Juridische en financiële dienstverleners hebben een niet pluis gevoel bij de zorg

VWS Brede Alliantie financieel veilig ouder worden

Organiseer een alternatieve cohesie/vangnet door het verbinden van **zakelijke dienstverleners, publieke organisaties en zorgprofessionals.** Hierdoor kunnen zij vanuit hun expertise **kennis delen en adviseren bij casuïstiek.** Zo kunnen signalen eerder worden opgevangen en kunnen misstanden met kwetsbare mensen en ouderen in het bijzonder worden **voorkomen** en sneller worden aangepakt.

Regie nemen en misstanden te voorkomen

VWS Brede Alliantie financieel veilig ouder worden:

- De aanpak van financiële uitbuiting is gebaat bij een versterkte samenwerking van organisaties op lokaal, regionaal en landelijk niveau. De gezamenlijke aanpak efficiënt maken, door in samenhang te bepalen hoe instrumenten en middelen zo optimaal mogelijk kunnen worden ingezet.

Lokale Allianties financieel veilig ouder worden:

- Lokale netwerken van publieke en private professionals uit de zorg- en zakelijke dienstverlening die vanuit hun werk met ouderen te maken hebben.

Doel:

- Het bevorderen bewustwording en deskundigheidsbevordering
- Geven van voorlichting aan (semi-) professionals en publiek
- Korte (vertrouwde) lijnen, sneller actie bij urgente aanpak
- Veilig thuis en de gebruikers van de meldcode bij casuïstiek met financiële en juridische aspecten bijstaan.

Lokale Allianties Veilig Ouder Worden

Zorginstellingen

GGD

Ziekenhuizen

Wijkverpleging/thuiszorg

Huisartsen/POH's

Gemeente (Welzijn/WMO)

Veilig Thuis

Bewindvoerders

Mentoren

Casemanagers

Etc.

Banken

Notarissen

Advocaten

Makelaars

Fiscalisten

Accountants

Boekhouders

Levensexecuteurs

Woningbouwver
enigingen

Politie

Etc.

Lokale Allianties

*Financieel veilig
ouder worden*

Lokale allianties financieel veilig ouder worden

- Professionals voor professionals, groep van 10-15 deelnemers
- Vooral gericht op voorkoming van financieel misbruik van ouderen
- Ondersteuning bij gebruik meldcode en Veilig Thuis
- Snel reageren op lokale (nood-)situaties en gebeurtenissen
- Aanbod van deskundigheidsbevordering en voorlichting

<https://www.huiselijkgeweld.nl/organisaties/voor-professionals/lokale-allianties-veilig-financieel-ouder-worden>

www.huiselijkgeweld.nl

Lokale Allianties

*Financieel veilig
ouder worden*

A woman with short reddish-brown hair, wearing a dark blue jacket, is seated in a wheelchair. She is holding a large, rectangular, light-colored cardboard sign with handwritten text in black ink. The sign reads: "IK VERTROUWDE M'N NEEF MIJN FINANCIËN TOE. M'N GELD IS WEG EN MIJN VERTROUWEN OOK". The background is a blurred crowd of people walking on a city street, suggesting a public demonstration or protest. The overall tone is somber and serious.

Vragen?

Oscar Balkenende
balkenende@nri.nl

0653263683